

IMANDRA n.d.

Gintarinė
vaistinė

*Provizorius Vilhelmas
arba „Gintarinei vaistinei“
gera jumis rūpintis*

Juozas Nekrošius
Senoji vaistinė

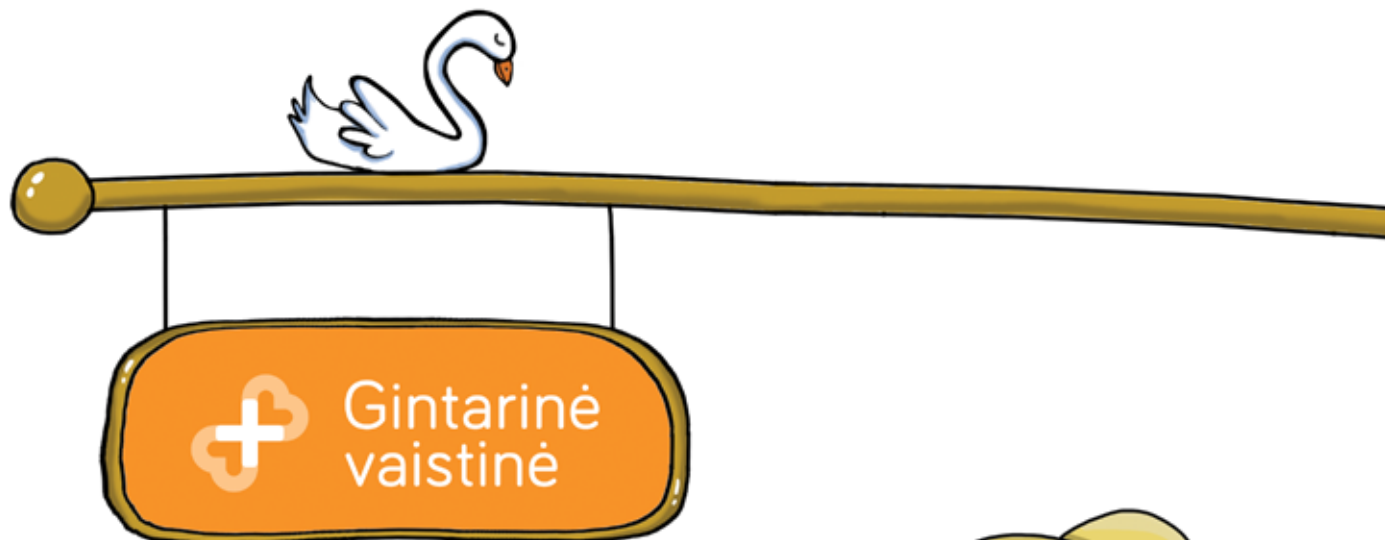
Tam mediniam namely prie kryžkelės
Buvo vaistinė, durys iš krištolo.
Jas pravėrus nedrąsiai truputį –
Dzingt! – girdi žalvarinį skambutį.

Ten – regėjimai, vaikiškos vizijos,
Mėtom kvepiantis žilas provizorius,
Susirūpinęs, visad pritilęs...
Ten – nuo kosulio sveikos pastilės.

Ten – ant cukraus anyžių lašiukai,
Buteliukai keisti ir mažiukai,
Žalsvos kolbos, menzūros, svarstyklės –
Kaip provizorius – jautrios ir tikslios.

Apie tai jums jau nieks nepapasakos,
Iš vaikystės tai viskas, iš pasakos –
Tas vaistažolėm kvepiantis rūmas,
Ir – prie vaistų pridėtas – Gerumas.

Imandra Nekrošiūtė-Daukšienė

*Provizorius Vilhelmas
arba „Gintarinei vaistinei“
gera jums rūpintis*

Dailininkė Rūta Savickienė

Vilnius, 2015

Seniai, labai seniai Baltijos jūros pakrantėje gyveno žiniuonis Vilhelmas – išmintingas vaistų tyrėjas ir išradėjas. Miestelio gyventojai jį vadino Provizoriumi, mat jis į žmogų žvelgė su meile, rūpestingai, iš anksto galėjo įžiūrėti ligą, pastebėti negalavimus ir patarti, kaip gydytis. Vilhelmas buvo tikras Sveikatos magas, kuris, pasak močiučių, gydė žmogų, o ne ligą.

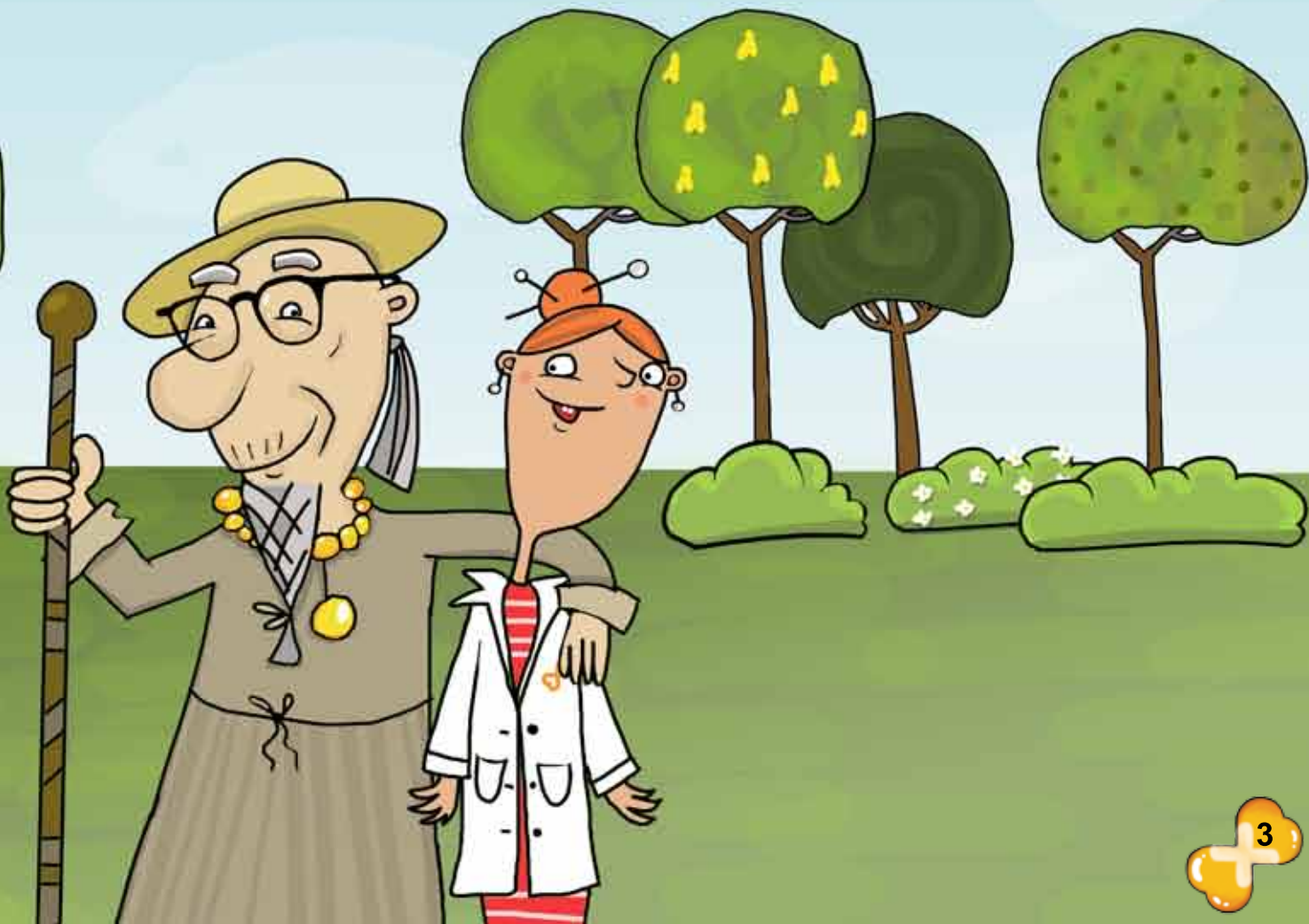
– Žmogaus kūną reikia gerbti – tai sielos namai. Jį būtina puoselėti, globoti, stiprinti, antraip ligos jį užpuls, nugalės, ir siela turės iškeliuti į dausas – iš Žemės į Visatos Karalystę, – kartojo Vilhelmas, primindamas, kad žmogus – tai gamtos dalis, o gamta – jo didžioji draugė, globėja, geradėja.

Miestelio centre Vilhelmas turėjo vaistinę – jaukų medinį namelį su vaistažolių sodu. Prie užrašo VAISTINĖ puikavosi išriesta balta gulbė. Daugelis manė, kad gulbė tik dėl grožio, nes parko tvenkinyje plaukioja daug baltakakių gražuolių. Tačiau Vilhelmui gulbė reiškė kur kas daugiau – tauraus skausmo, švelnumo, pasiaukojimo, ištikimybės simbolį.

Todėl ir savo gerąsias vaistininke jis meiliai vadino gulbelėmis:

– Mano baltosios gulbelės, mano švelniosios paukštelės, kiekvieną atėjusį išklausykite, patarkite, kiekvienam įlašinkite vilties ir paguodos lašų, negailėkite šypsenos spindulių... Tai vaistai, kurių, mano mielosios gulbelės, niekas nenusipirks už jokių pinigų.

Daug švelnių žodžių, pamokančių patarimų ne kartą girdėjo miestelėnai, tačiau dar daugiau yra pasakojama įdomiausių istorijų, nutikimų, legendų, kuriomis žmonės linkę tikėti arba netikėti. Kas dabar sužiūrės? Būta tai ar tik pramanyta?.. Ir jūs paklausykite...

Kasryt, vos saulei patekėjus, Provizorius Vilhelmas pasiima savo stebuklingą lazda ir lydimas ugningojo Žalčio Longisima iškeliauja per miškelį prie jūros. Pakeliui jie aplanko žvėris, paukščius – iš jų Vilhelmas semiasi išminties, sužino gamtos paslapčių ir jas perduoda savo vaistinės lankytojams.

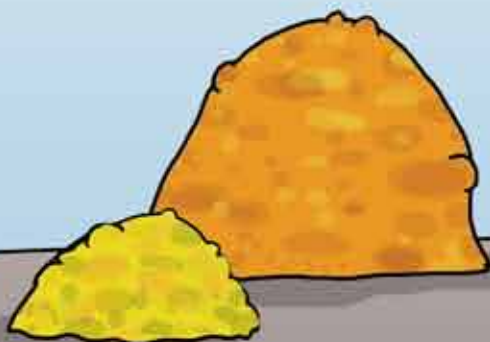
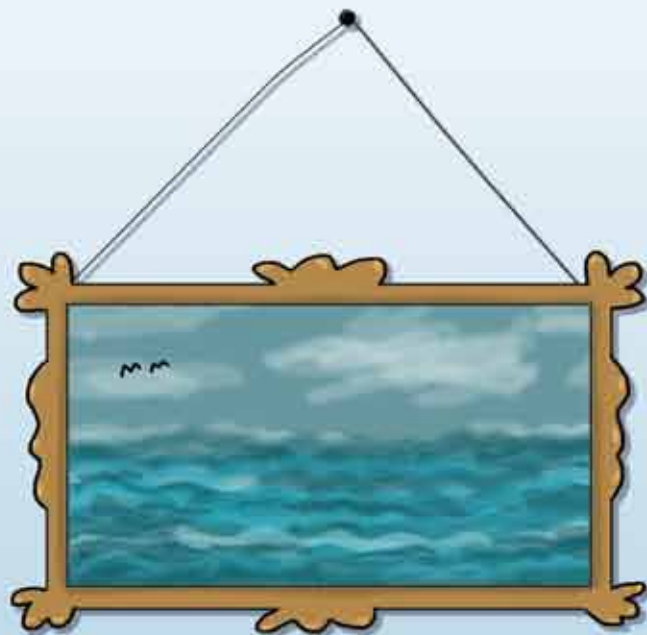
Didį vaistininką pažįsta visi – ir sutiktieji praeiviai, ir girgsiančios tvenkinių žąsys, ir strikt pastrikt linksmi šokinėjančios voveraitės, burkuojantys balandžiai...

Vilhelmo su niekuo nesumaišysi! Jis vilki ilgą drobinį apsiaustą, avi medinėmis klumpėmis, ant galvos – skrybėlė, palei kaklą – gintaro karoliai, į kasą supinta žila barzda ir tas mįslingas žvilgsnis iš po akinių...

Vienoje rankoje žiniuonis nešasi savo užrašus, kitoje – gintarais papuoštą lazdą. Tai Vilhelmo protėvio, gydytojų globėjo Asklepijo palikimas. Ši lazda ne kartą jam padėjo atskleisti sveikatos mįsles, išsiaiškinti gintaro galią.

– Gintaras – tai saulės atvaizdas, prieš milijonus metų sustingęs medžių sakuose, tai saulės dovana žemei, jos laiškas žmonėms, – savo dienoraštyje kartą, po ilgų apmąstymų ir pasivaikščiojimų prie jūros, užrašė Vilhelmas. – Gintaras –

tai seniausias gydomasis akmuo. Ne veltui jo pavadinimas kilęs nuo žodžio „ginti“. Gintaras sugeria visą pasaulio šviesą, gydo ir neša laimę, apsaugo nuo pikta linkinčių žmonių ir jų blogų darbų. Iš gintaro pagaminti apsauginiai amuletai gina nuo ligų ir nelaimių...

Surastą pajūryje gintarą Vilhelmas nešasi namo, į savo tyrimų laboratoriją. Gintaro kambarį ir dėlioja mozaikas tol, kol iškoduoja šimtametes sveikatos paslaptis.

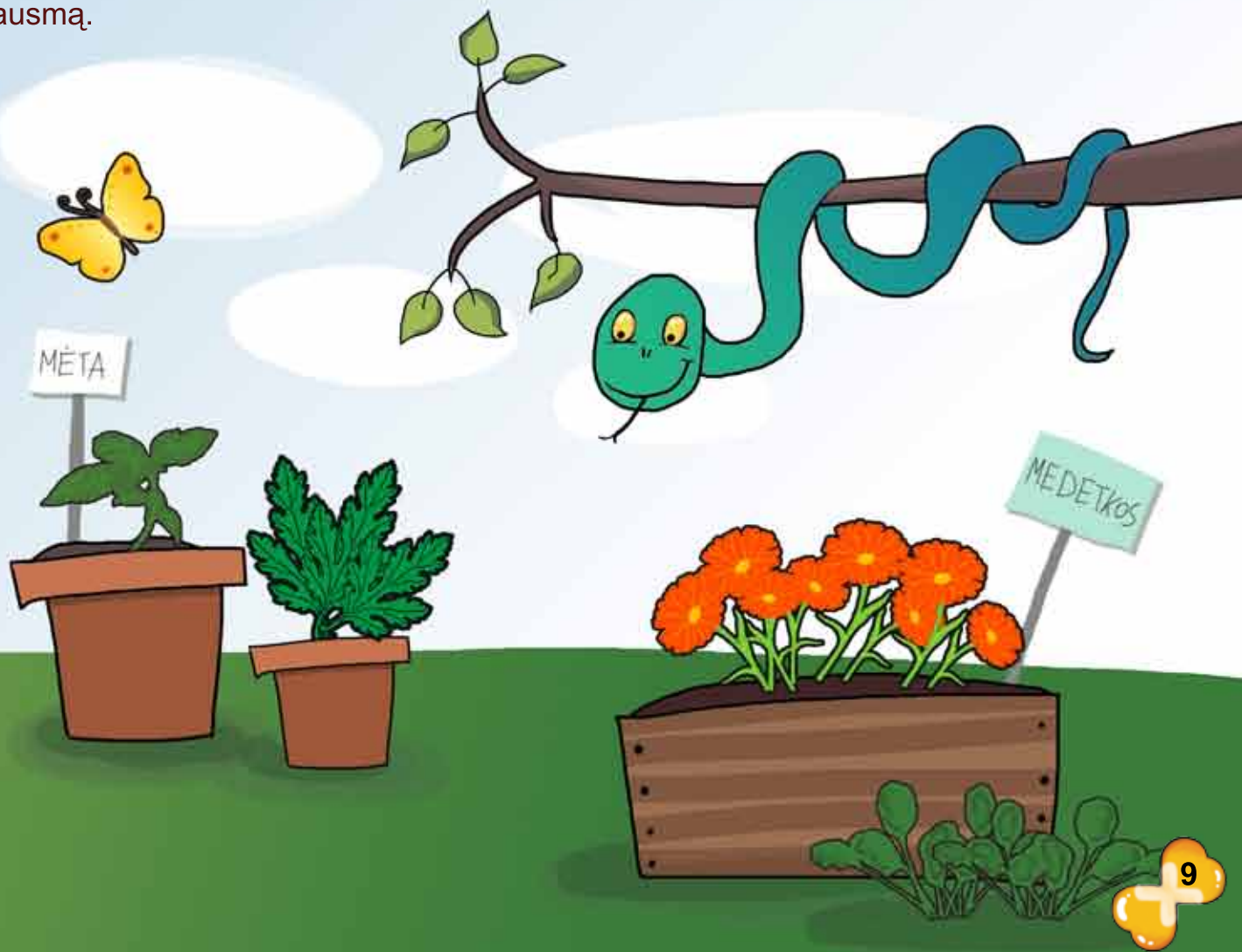
– Jūra globoja gintarą, žvejus, žuvis ir žuvėdras, o man mielesnė samanų žaluma... – šliauždamas greta Vilhelmo maštė Žaltys. – Ach, koks miško patalų švelnumas, kankorėžių dailumas...

Provizoriaus bičiulis Žaltys Longisima buvo ypatingas – apgaubtas paslapties šydu. Vilhelmas jį mažut mažutėlį surado sužeistą po senuoju parko ažuolu, parsinešė namo, ožkų pienu išgydė, užaugino. Ir dabar jis gyvena vaistažolių sode, nesitraukia nuo Vilhelmo, seka kiekvieną jo žingsnį kaip ištikimas palydovas ir patarėjas.

Žaltys labai didžiuojasi savo prigimtimi, dažnai mini garbingą Gyvačių giminę, su kurios vardu siejama gyvybė, gyvastis, gyvenimas. Miestelio gyventojai myli ir globoja Žaltį, mat jis niekada nestokoja vaistinės lankytojams gerų patarimų:

– Vaistas – ne maistas, – aiškina Žaltys užsukusiems į vaistažolių sodą. – Reikia stengtis dėl savo sveikatos, o ne tikėti, kad suvalgęs maišą vaistų, būsi sveikas kaip ridikas. Gali nusipirkti vaistą, bet ne sveikatą. Mano, Gyvačių giminės, atvaizde jūs galite išvelgti vaistų dvilypumą: vaistai gali padėti sergančiam, bet gali jam ir pakenkti. Matyt, ne veltui žodis FARMACIJA (*pharmakon*) reiškia ir „vaistus“, ir „nuodus“. Taip ir gyvatės: jų nuodai gali nužudyti, bet gali ir išgelbėti, padėti, numalšinti skausmą.

Ir šįkart du bičiuliai – Provizorius ir Žaltys – keliaudami šnekučiavosi apie gamtos grožį ir jos stebuklus.

– Kiek gamtoje išminties, proto, kaip viskas tobulai surėdyta! Būtina išmokti gamtos pamokas, studijuoti Gamtos universitete, čia pat, kur dūzgia bitutė ir medumi kvepia liepa, kur atkaklumą rodo dilgėlė ir kartumą siūlo krieno šaknis, – kalbėjo Vilhelmas.

– Gamta teisinga ir dosni, o tu, mielas drauge, esi dar ir protingas, tu – mokslininkas, išmanesnis už išmanųjį telefoną, – dėstė savo mintis Žaltys.

Netrukus jie priartėjo prie miško laukymės, kurios viduryje stovėjo nuorodų medis: eisi į kairę – Kiškio trobelė, į dešinę – Meškino, tiesiai – Vilko, atgal – Lapės, žemyn – Kurmio, aukštyn – Pelėdos, prie upės – Bebro. Pirmiausia Vilhelmas su Žalčiu pasuko link Kiškio namo su keistu klausimu: „Ar matei Kiškį su akiniais?“

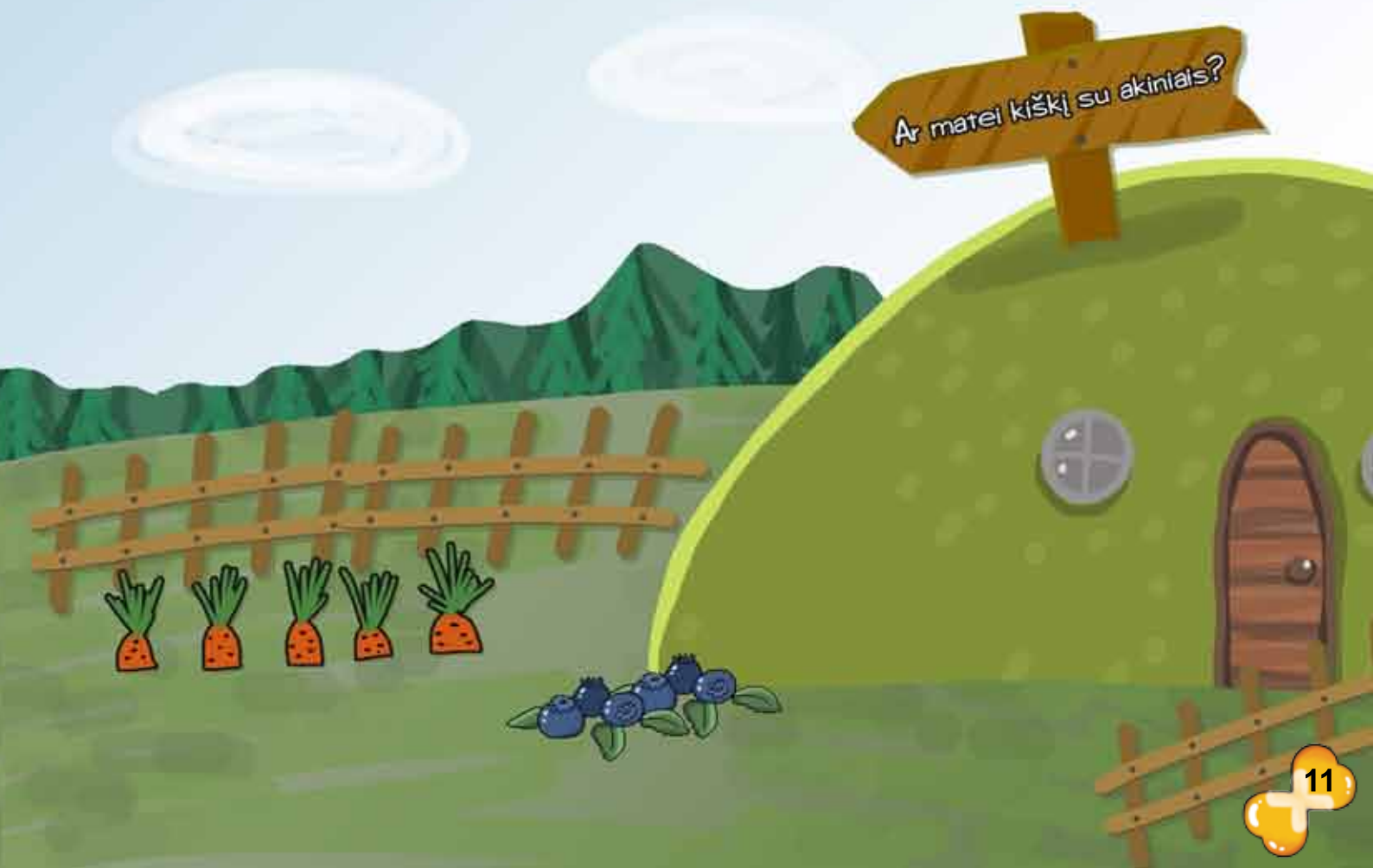

Užėję į trobelę, keliautojai pasisveikino su Kiškiene, kuri vėrė ant smilgų mėlynės, ruošdama jas džiovinti. Pamačiusi svečius, ji linksmai prakalbo:

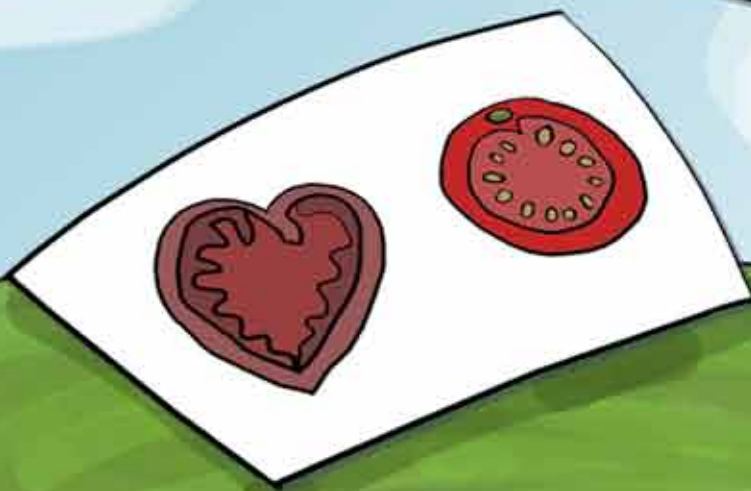
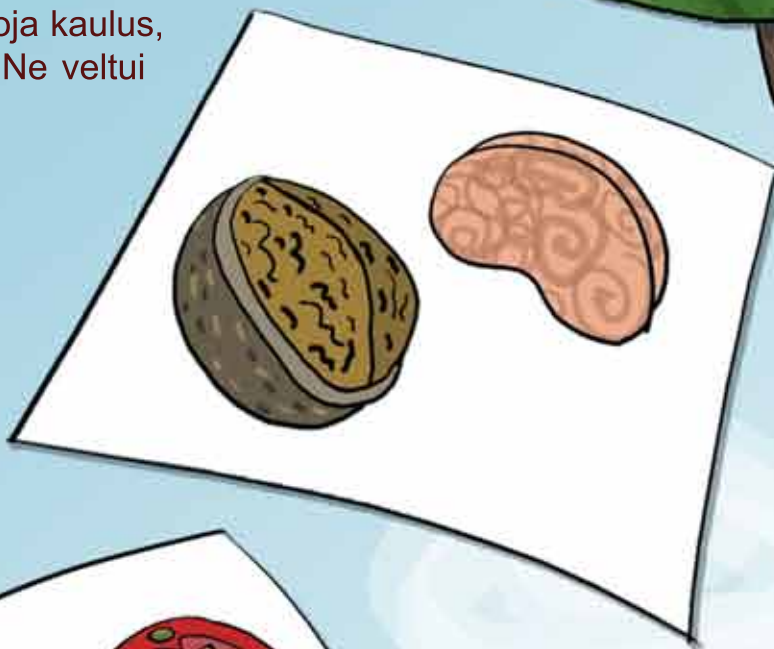
– Pačiu laiku užsukote, prašome vaišintis. Mėlynės – ne tik skanios uogos – sultingos, saldžiarūgštės, malonaus aromato, bet ir sveikos. Jose daug vitamino A, B, C, o taip pat karotino kaip ir morkose. Todėl mėlynės valgyti labai naudinga – jos gerina regėjimą. Pavargusios, nusilpusios akys atsigauja, tik štai liežuvis ir dantys mėlyni pasidaro...

– Menka bėda, – nusišypsojo Vilhelmas, – sugrauži morką, ir vėl dantys balti.

– Kas tiesa, tai tiesa – mėgstame mes ir morkas. Juk jos stiprina kaulus, dantis, akis. Ar esate matę Kiškį su akiniais? Niekada! Mūsų akys mato puikiai!

– Mūsu regējimas irgi geras, ypač naktį, – prie pokalbio prijungė plast plast atskridusi Pelėda. – Tarp kitko, ar pastebėjote, kad gamtoje yra formos panašumo tarp to, ką žmonės valgo ir kokiai kūno daliai tai sveika? Čekšt čekšt supjaustykite morką žiedų skiltelėmis ir pamatysite, kad jos linijos, rievės primena akies rainelę. Arba perpjaukite pomidorą. Į ką jis panašus? Į širdį, jos kraujagyslės! Pažvelkime į graikinius riešutus – tarytum galvos smegenys, o salierų stiebai atkartoja kaulus, – išmintimi dalijosi Pelėda. – Ne veltui sakoma, esi tas – ką valgai.

Išklausę Kiškienės ir Pelėdos sveikatos patarimų, kuriuos Provizorius kruopščiai pasižymėjo savo užrašuose, abu patraukė link Meškino trobelės. Ant durų buvo parašyta: „Kodėl Meškinui niekada neskauda gerklės?“

Pabarbenę į duris, svečiai kaipmat išgirdo atsakymą: „Todėl, kad Meškinas valgo daug medaus“. Pakvietęs Vilhelmą ir Žaltį vidun, Meškinas braukšt atidengė puodynę ir paprašė svečius vaišintis saldžiąja gamtos dovana:

– Nors aš ir ne miško dainininkas, bet savo gerklę visada palepinu: ar Šiaurys papučia, ar užkimstu su kaimynais bekalbėdamas – medus man gerklę nuramina. Op samtį medaus, šliūkšt stiklainaitę citrinų sulčių, šast žiupsnelį druskos ir cingu lingu išmaišau šiltame vandenyje. Paskalauju – iškart palengvėja. O jeigu koks kosulys užkimba, tada medų su svogūnų sultimis geriu. Mat medus ne tik gerklę paglosto, bet ir naikina blogąsias bakterijas, sukeliančias ligą, – pasakojo Meškinas.

– O jeigu dar krimst bičių duonelės užvalgau – ohoho kiek jėgų įgaunu – medį galiu su šaknimis išrauti!

– O aš mėgstu medų prieš miegą su šiltu pienu, – svajingai įsiterpė Žaltys Longisima.

– O taip! Kodėl gi ne? – pritarė Meškinas. – Prieš užmigdamas žiemos miegu, visada gurkšt išgeriu ašotėlį šilto pieno su medumi... Mane taip ramiai nuteikia, ir sapnai tada tokie saldūs. O jei kartais Margė pieno neatneša, tada ramybės man suteikia mėtų arbata, gardinta samteliu medaus. Tik niekada nedėkit medaus į karštą pieną ar arbatą – žūsta visi vitaminai, tik į šiltą gėrimą, – pamokė lepečkojis.

Užsirašydamas Meškino išmintį Provizorius tyliai Žalčiui sušnabždėjo:

– Kažin ar Meškinas medų statinėmis valgytų, jei jis nebūtų toks skanus?.. Visi žino, koks jis smaližius...

Atsisveikinę su Meškinu, Provizorius su Žalčiu nulingavo link Vilko būsto. Iš ten sklido gailios aimanos „ū-ū-ūūū...“.

– Kas nutiko? – paklausė susirūpinęs Vilhelmas.

– Oi, neklauskit, nepilkit druskos ant žaizdos... – šunys mane užpuolė, kai tariausi čiupt avele...

– Na, vogti negražu, – tarė Provizorius. – Bet bėdoje tavęs nepaliksime. Parodyk žaizdą.

Vilkas paklusniai tįst ištiesė savo suplėšytą kailį. Apžiūrėjęs Vilhelmas paprašė atnešti vandens žaizdai išplauti ir pleistro.

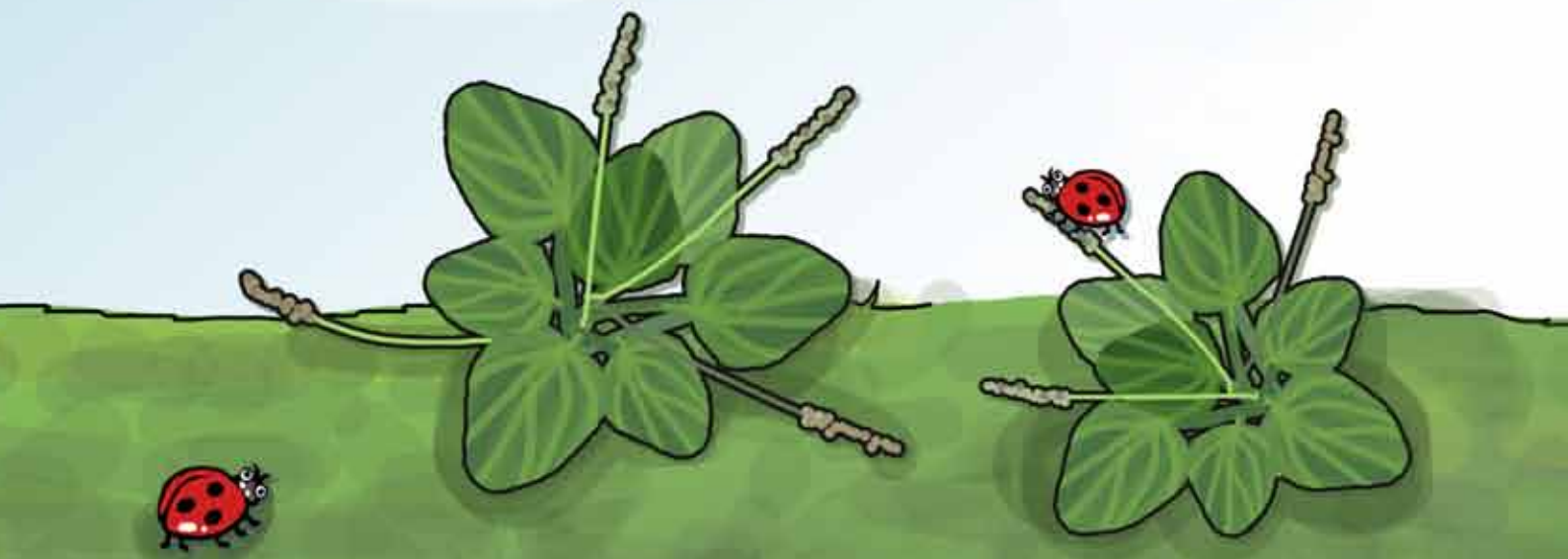
– Juokaujate! – sušuko Vilkas. – Kam Vilkui pleistras, jei miške auga gyslotis? Nusinkite gysločio lapą, sumaigykite ir prispauskite man prie žaizdos. Lipnūs syvai iškart numalšins skausmą ir apsaugos nuo mikrobu, – paprašė Vilkas.

– Kiek žinau, gyslotis dažnai vadinamas ir kitais vardais: trauklapis, traukažolė, traukutis arba traukas, – įsiterpė Žaltys Longisima.

– Kaip pavadinsi, taip nepagadinsi. Nors man avelė ir gardesnė, bet gamindamas salotas aš neretai įdedu ir dilgėlės, ir gysločio lapų – tai man suteikia stiprybės. Juk pažiūrėkite, kiek gyslotis turi jėgų, jei sugeba prasikalti net pro asfaltą!

Provizorius Vilhelmas tylomis klausėsi Vilko patarimų ir viską krovėsi į galvą – būtinai reikės panaudoti vaistų gamybai stebuklingąjį gyslotį.

Kai žaizda buvo sutvarkyta, ir svečiai rengėsi keliauti toliau, į Vilko trobos duris tuk tuk pasibeldė gudruolė Lapė, pasipuošusi erškėtrožių vaisių ir šermukšnių uogų karoliais. Atrodė nuostabiai!

– Vau! Tu visada tokia graži, kūma, – pagyrė kaimynę Vilkas.

– Sveika lapė – graži Lapė, – atsakė rudauodegė. – Aš labai rūpinuosi savo sveikata, todėl niekada nesergu ir nesenstu. Žinote, kas mane saugo? – kreipėsi į visus Lapė ir tuoj pat atsakė. – Mano karoliai. Tai ne tik grožis. Kaip žinoma, laukinė rožė arba erškėtrožė nuo neatmenamų laikų žinoma kaip gėlių karalienė. O aš noriu būti miško karalienė! Todėl kasdien nuo šio gražiojo papuošalo krimst suvalgau po vieną karolį – vitamino C dozę. Ar žinojote, kad vitamino C erškėčio vaisiuose yra 10 kartų daugiau negu juoduosiuose serbentuose, 50 kartų daugiau nei citrinoje ir 100 kartų daugiau negu obuoliuose. Kam krimsti obuolius – aš juk ne ežys, jei galiu porą erškėčių vaisių suragauti? – kaip žirnius bėrė savo grožio ir sveikatos receptus Lapė. – O kaip žinoma, vitaminas C stiprina mano grakštų kūną, saugo nuo infekcijų ir uždegimų. O su erškėtrožių aliejumi aš tepu savo kailį – tik pažiūrėkite, koks jis švelnus ir kaip blizga, – nesustodama ple ple ple gyrėsi Lapė.

– Reikėtų ir man savo kūną tokiu aliejumi išsitepti, gal lengviau slyščiau per samanas, – mintyse pagalvojo Žaltys Liongisima.

– O šermukšniai? – trumpai paklausė Provizorius ir toliau skrebino plunksna užrašuose.

– Turiu pagirti ir šermukšnio uogas, – tęsė Lapė. – Jų trakšt trakšt prisiskinu po pirmųjų šalnų, kai sušvelnėja uogų kartus skonis ir jos tampa saldžios. Raudonose uogose gausu vitaminų – tarkime, vitamino A daugiau negu morkose (lai kiškiai graužia morkas), o vitamino C – daugiau nei citrinose. Šermukšnio uogas saugo nuo visokių ligų, suteikia man stiprybės. Gaminu ir uogienes, marmeladą, sirupą, drebučius, spaudžiu sultis, verdu arbatą. Su šermukšnio uogų kremu tepu savo odą – matote, jokios raukšlelės, – baigė pasakojimą Lapė.

– Mums jau metas, – tarė Vilhelmas, – ketiname dar aplankyti Kurmį, sakė turįs mums naujienų.

Kaip tarė, taip ir padarė. Netrukus pasiekė Kurmio namus. Išlindęs iš savo urvo, Kurmis klekt prisėdo ant išraustos žemės kupsto.

– Ar miško gyventojai nepyksta, kad tiek kalnelių pridarai, daržus išrausi? – at-sargiai paklausė Žaltys Longisima.

– Pyksta-nepyksta, koks skirtumas. Toks jau mano gyvenimo būdas – po žeme rausti tunelius. Juk retsykiais turiu iškišti galvą ir apsidairyti, su kaimynais pasilabinti, – paaiškino Kurmis. – Jums gal ir keista: „Kodėl Kurmis visada ramus?“ Neslėpsiu, desertui visada triaukšt užgraužiu valerijono šaknies. Šio augalo pavadinimas kilęs nuo lotyniško žodžio valeo – „esu sveikas“. Taigi, kodėl turėčiau atsisakyti? Valerijonas man padeda įveikti gylio baimę, nugalėti nerimą dėl vaikučių ateities, nemigą ir taip toliau. Vienu žodžiu, jei vartoji valerijoną, tau visada viskas dzin, esi ramus kaip belgas, atsiprašau, kaip kurmis. Sako, valerijoną mėgsta net katinai – po streso gaudant peles jiems reikia mur-mur relaksacijos, t. y. nusiramavimo.

Staiga liuokt nušokęs nuo kupstelio, Kurmis tarė:

– Atsiprašau, ilgiau kalbėti negaliu, – laukia labirinto po žeme kasimas.

– O ką darai, jei valerijono šaknies neužtinki? Kaip tada atrandi ramybę? – dar spėjo paklausti Provizorius.

– Tada tenka išlįsti ir, prisiskynus ramunėlių, išsivirti arbatos, – atsakė Kurmis ir pradingo. – Beje, ramunėlių arbata dar gydo uždegimus, pilvo skausmą ir kitus negalavimus, – pridūrė Kurmis ir šmurkšt pradingo.

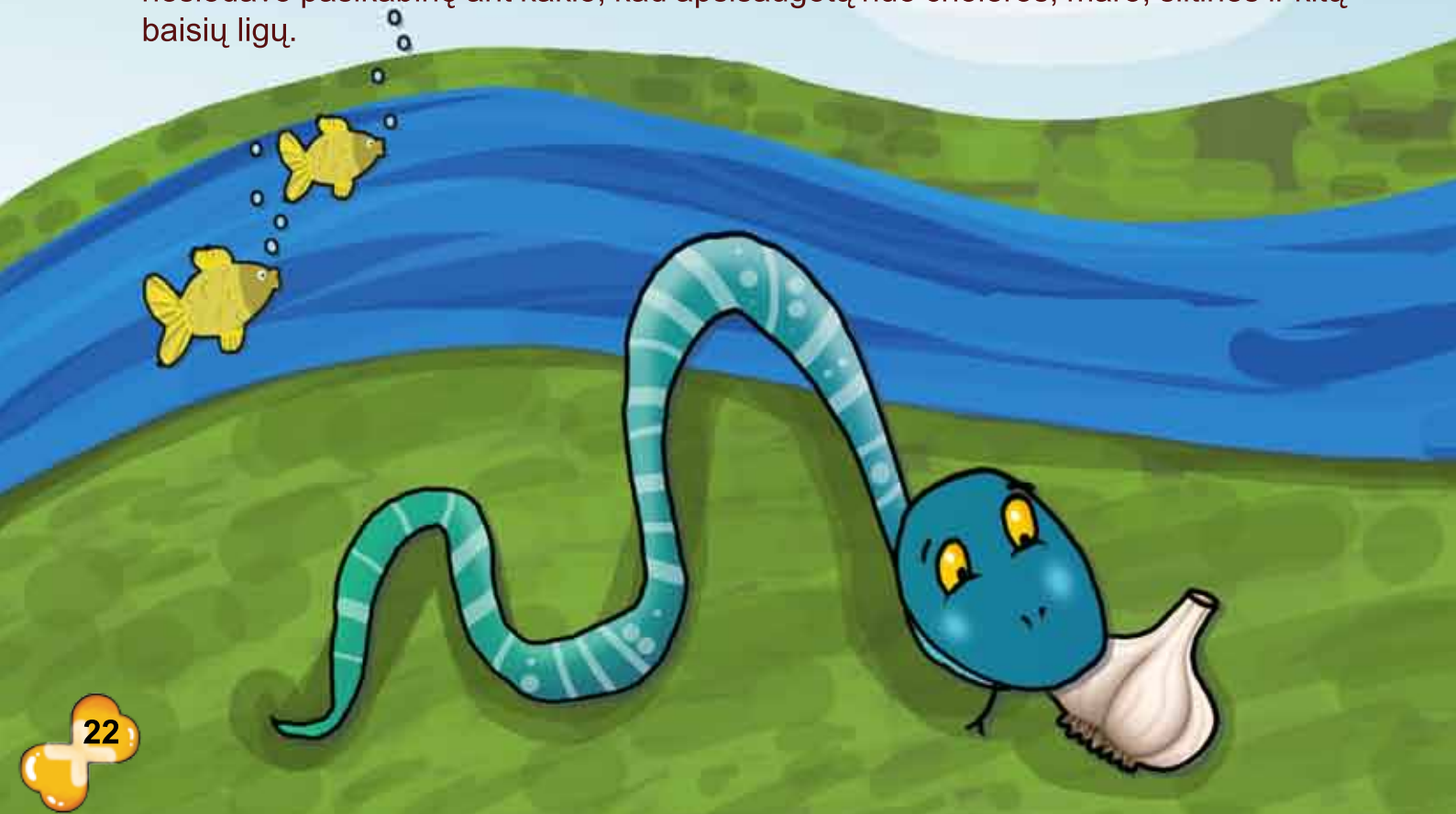
Provizorius Vilhelmas šiandieną dar turėjo aplankyti Bebrą ir tada jau – prie jūros pas žuvėdras.

Kaip visada Bebrą jie atrado paupyje prie užtvankos. Čia jis triokšt pokšt kirto medžius ir rentė savo naujajį būstą.

– Nesuprantu, kaip jis mirkdamas vandenyje neperšala, nesuserga? – pagalvojo Žaltys Longisima ir čia pat, krante, ant jo urvelio pamatė užrašą: „Bebras niekada neserga gripu.“

– Įdomu, kodėl? Gal gali paaiškinti? – paklausė Provizorius.

– Todėl, kad aš mėgstu česnaką, – atsakė Bebras, rodydamas savo aštrius dantis. – Tai gamtinis antibiotikas, bacilų, bakterijų žudikas, t. y. užmušėjas. Kasdien suvalgykite po mažą žalio česnako skiltelę ir nežinosite žodžio „gripas“. Senovės Egipte žaizdoms, infekcijoms, augliams gydyti naudojo ką? Česnaką! Česnako duodavo valgyti vergams, kad būtų darbingesni ir nesirgtų. Česnako skiltelę net nešiodavo pasikabinę ant kaklo, kad apsisaugotų nuo choleros, maro, šiltinės ir kitų baisių ligų.

- Išsimokslinęs tu, Bebre, daug žinai, – nusistebėjo Žaltys.
- Per savo gyvenimą esu daug medžių apgraužęs, o juose daug išminties surašyta...
- Na, taip, – ėmė svarstyti Žaltys, – iš medžio gaminamas popierius, iš popieriaus – knygos, o knygose viskas parašyta...
- Na, o jeigu jau susirgote, tai česnakas padės sumažinti karščiavimą, gydyti peršalimą, anginą. Dažnai česnaku patrinu savo dantis – juk man dantys – mano darbo įrankis, privalu stiprinti.
- Česnakas – sveika, bet tas jo kvapas labai erzina... – įsiterpė Žaltys.
- Vieni juokai jį panaikinti: užkramtykite petražolės, suvalgykite garstyčių ar užgerkite pieno – česnako skonis pradings... Man tai jis patinka, specialiai česnako suvalgau, kai einu į pasimatymą...

Kol Provizorius su Žalčiu klausėsi naudingų sveikatos patarimų, tuo metu vaistinėje nuo ankstyvo ryto virė darbas: vaistininkės-gulbelės ir Vilhelmo sūnus Oskaras Širdelė sukosi tumba rumba lyg vijurkai – vienam tvarsčio, kitam – tepalėlio, trečias – kosėja nesustodamas, o ketvirtam – gimė vaikutis, užsuko pasidžiaugti.

– Širdelė, kokios puikios naujienos, – tarė Oskaras. – Kai pradės dygti dantukai, duokite pakramtyti gintaro karolių, tik žiūrėkite, kad neprarytų. Gintaras slopina uždegimus, mažina karštį. O jei padėsite po čiuziniu – liūlia liūlia bus miegelis ramesnis...

– Širdelė, o kas jums nutiko? – rūpestingai paklausė Oskaras. – Supratau, supratau – gerklę skauda, pažvelgęs į aprištą kaklą tarė vaistininkas. – Vasarą esame pririnkę oranžinių saulučių – medetkų. Apolonia Žiedė yra paruošusi sveikos arbatos – gerkite, o su tinktūra – gur gur gur skalaukite. Pamatysite – kaip ranka nuims.

– Kuo galėčiau jums padėti, širdele, – kreipėsi Oskaras į atšlubavusį senuką. – Skauda koją, gelia kaulus? Vadinasi, reikėtų patrinti gyvačių nuodais.

Žmonės Oskarą praminė Širdele dėl jo švelnumo, atidumo, mielo kreipimosi į sutiktąjį žodžiu „širdele“. Žmonės sakydavo, kad Oskaras yra nepaprasto gerumo, matyt, turįs dvi širdis.

Kol Oskaras bendravo su vaistinės lankytojai, Vilhelmo duktė Apolonija Žiedė triūsė vaistažolių karalijoje tarp žolelių, kolbų, mėgintuvėlių, pipečių, lėkštelių, piltuvėlių, svarstyklių. Atrodė tarytum Alchemikas, kuris siekia sukurti gyvybės eliksyrą – vaistą, galintį išgydyti visas ligas ir neribotai pratęsti gyvenimą. Ji šventai tikėjo, kad visos sveikatos galios slypi gamtoje, tik žmogus to nežino arba neturi laiko gilintis: rinkti žolytes, jas džiovinti, virti ir naudoti visa, ką geriausio dovanoja gamta. Dar vaikystėje tėtis Vilhelmas Apolonijai sakydavo: „Pažiūrėk kaip katytė save išgydo, ji pati žaizdas išsilaižo, kaip žvėrys susirgę žino, kokią žolelę suėsti, taip ir žmogus turi būti arčiau gamtos ir iš jos mokytis. Pirmiausia reikia žmogui aiškinti ne tai, kaip išgyti susirgus, o kaip nesusirgti.“ Taigi, klausydama tėčio pasakojimų, Žiedė taip pamilo gamtą, žolynus, jog net prie vaistinės įkūrė vaistažolių sodą. Čia ji jaučiasi tarytum Žolynų karalienė, visų miestelio moterų Grožio patarėja.

Todėl nenuostabu, kad dauguma lanko vaistinę ne tik dėl sveikatos, vaistų receptų, bet ir dėl grožio paslapčių. Visa, ką Žiedė daro su meile, virsta Grožiu ir Sveikata.

Pririnkusi vasarą rugiagėlių, lavandų, ramunėlių, jazminų, rožių žiedų, juos rūšiuoja, sveria, verda nuovirus, spaudžia aliejų, gamina vaistus, arbatžolių mišinius, kremus, balzamus, kvėpalus.

Ir dabar Žiedė savo vaistažolių ceche, atidžiai priglaudusi akį prie mikroskopo, tyrinėja žolelių sudėtį, po to paėmusi grūstuvėlį, susmulkina, įdeda kitų priedų, sumaišo ir dar kartą viską patikrina. Tada sudeda į švarų, sterilų tamsaus stiklo buteliuką, užsuka ir užklijuoja lapelį, t. y. etiketę, kurioje parašytas vaistinės pavadinimas, adresas, kas gamino, pagamintų vaistų sudėtis – komponentai, pagaminimo data, vartojimo būdas, dozė ir kt. Viską kruopščiai padariusi, ji paduoda Oskarui Širdelei, dar kartą primindama, kaip reikėtų ligoniui vartoti.

Aplankęs žvėrelius, Vilhelmas nukeliavo prie jūros. Tačiau ilgai neužsibuvo – grįžo namo ir klept tyliai užsidarė Gintaro kambario laboratorijoje. Čia Provizorius susimąstęs ėmė dėlioti gintaro mozaiką. „Šiandien jūra į krantą išmetė daug juodojo gintaro... Ką tai galėtų reikšti? Ar tik nebus ženklas, kad artinasi pavojus?..“ – mašliai svarstė Vilhelmas.

Jis buvo teišus. Tamsūs debesys slinko iš Šiaurės – Ligų šalyje buvo sukvietas žaibiškas posėdis – juodame katile kunkuliavo klastingas planas: capt atimti iš žmonių Saulę ir Jūrą – sukelti Ligų cunamį ir nugalėti Sveikata.

– Saulė ir vanduo yra gyvybės šaltinis! Mes privalome negailestingai šmaukšt sutriuškinti pajūrio sveikuolius! – dėstė savo slogias mintis varvančia nosimi Slogius.

– Teisybę sakai! – sukrenkštė užkimeš Kosulys. – Kiek galima klausytis jų dainelių: „Saulė, oras ir vanduo, man kaip brolis ir sesuo!“ Koktu darosi! Nebus saulės, nežydės gėlės, neaugs augalai, susirgs žmonės – ateis galas Sveikatai.

– Tik ir girdžiu SPA-SPA-SPA – sanitas per aqua – mat sveikata per vandenį: vandens procedūros, pirtys, mineralinio vandens vonios – svaiginantis stebuklas! – drebėdamas iš pykčio šaukė Drebulys. – Parodysime mes jiems sveikatą! Bus jiems BAC-BAC-BAC!!!

– Reikia užnuodyti šulinius! Reikia pajūrį apsodinti nuodingais kaktusais Tukviais – užtvirti Provizoriui Vilhelmui kelią prie jūros – tada jis negalės iš gintaro išskaityti sveikatos paslapčių! – bėrė pasiūlymus Galvos Skausmas.

– Kiek galima kalbėti? Reikia veikti! Jau šiąnakt turime pykšt pokšt pradėti ataką! – karščiavosi Temperatūra raudonais it liepsna žandais.

Provizorius Ligų sąmokslą nujautė – juolab kad ir žuvėdros pajūryje neiprastai klykė. Tačiau nuogausti nebuvo laiko, reikėjo atskleisti dar vieną – gintaro dūmų paslaptį.

Tik vakarop Vilhelmas stukt stukt savo lazda ir iš sudėtos gintaro mozaikos perskaitė: „Gintaras, degdamas skaisčia, smarkiai rūkstančia liepsna, skleidžia malonų, pušų sakus primenantį aromata, kuris išgrynina orą ir sumažina galimybę užsikrėsti įvairiomis ligomis... Mažina nervingumą, irzlumą, pyktį, įtampą... Saugo nuo ligų ir blogų kėslių...“

Po ilgo ir sunkaus darbo Provizorius jautėsi pavargęs, tačiau laimingas – įminta dar viena sveikatos mįslė.

Tuo metu į jo kambarį bar bar pasibeldė Apolonija Žiedė, išvirusi čiobrelių arbatos.

– Jaučiu, kad ši diena tau buvo sunki... – su rūpesčiu tarė Žiedė.

Provizorius padėjo į šalį lazda ir susikrimtęs prabilo:

– Žuvėdros pranešė blogą žinią... Iš Šiaurės atslenka Ligų cunamis. Ir vėl Slogius varvina nosį žiūrėdamas į gamtos galią. Oi, nepatinka jam mūsų išradimai, naujausi vaistai, pagalba žmonėms. Todėl ruošiasi rimtai atakai. Šįkart lengva nebus: į jo pusę stos Kosulys, Drebulys ir Temperatūra. Ar atsilaikysime?

– Žinoma. Juk tavo sukurti sveikatos receptai turi ypatingą galią – nugalėti visas Ligas.

Gurkšnodamas arbatą, Provizorius tarė:

– Ar žinai, Apolonija, kad arbata gimė tolimoje Kinijoje. Pasakojama, kad vienam kinų imperatoriui kelionėje verdant vandenį, į puodą nuo šalia esančio krūmo pupt nukrito keli lapeliai. Vanduo ėmė skleisti tokį aromatą, kad imperatorius neatsispyrė pagundai jo paskanauti. Gėrimas jam patiko ir suteikė žvalumo, tad arbatą pradėta gerti nuolat.

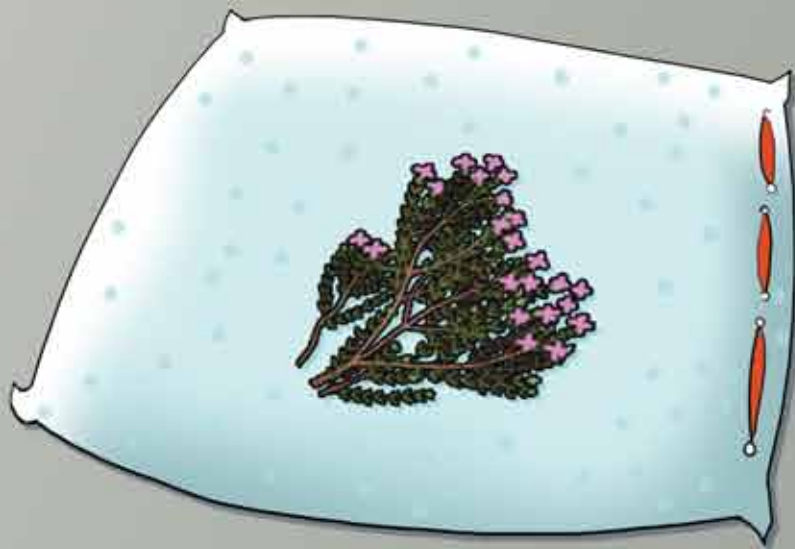
– O mano samanų draugės pasakojo, kad arbatą pirmosios „atrado“ avys. Pienenys pastebėjo, jog pagraūžusios kažkokio augalo lapelių, jos labai lengvai tapu tapu įkopia į kalnus. Nutarė patys paragauti šio augalo nuoviro – jis išties teikė žvalumo ir buvo malonaus skonio, – rangydamasis prie arbatos puodelio įsiterpė Žaltys.

– Arbata turi ne tik gydomųjų savybių, bet ir pats ritualas – gėrimas ramina: iš lėto, po truputį, mažais gurkšneliais siurbt siurbt... Taip ir atsipalaiduoja žmogus. O ką jau kalbėti apie pačių žolelių galią?..

– Tikra teisybė, – pritarė tėčiui Žiedė. – Šiandien laboratorijoje gaminau čiobrelių arbatą. Tai vaistažolė – gydanti kosulį ir gerklę, skrandį ir pilvą, o taip pat ramina, suteikia gerosios energijos. Padėjus čiobrelių po pagalve, nekankina nakties košmarai, blogi sapnai, o miegas būna ramus ir saldus..

– Reikėtų išbandyti, – tarė Provizorius ir paprašė: – Gal galėtum man šiaunakt po pagalve padėti čiobrelių ryšulėlį?

Nors Vilhelmą ir kankino nerimas dėl Ligų antplūdžio, tačiau Žiedės arbata, čiobrelių kvapas jam suteikė ramybės ir gilaus miego. Prabudo jis tik nuo Žalčio Longisima aimanų ir šnypštimo.

– Kas nutiko, mielas drauge? – paklausė Vilhelmas pramerkęs akį.

– Kol jūs kietai miegojote, Ligos atakavo mūsų miestelį... Oi, sunki naktis buvo... Bet mes nugalėjome.

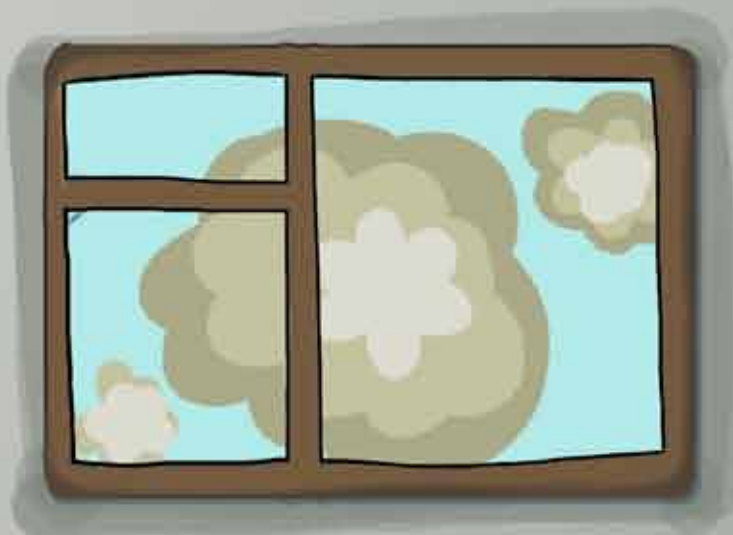
– Kaip jums pavyko?

– Pritaikėme naujausią jūsų atradimą – gintaro dūmus. Mes subėrėme gintaro kruopeles į varinius, molinius indus ir padegėme. Gintaro dūmai išvaikė Ligų įniršį. Smilkdamas gintaras skleidė gerą saulės energiją ir Ligų blogio šaknys buvo pakirstos. Gintaro galia neįtikėtina! O be to, visi gyventojai naudojosi jūsų sukurtais sveikatos receptais ir Ligos nepavyko mūsų įveikti. Žinoma, nukentėjusių yra...

- Kur jie? – pašoko iš patalo Vilhelmas.
- Mūsų Gulbė neištvėrė Ligų žiaurumo – jos širdis dzingt sudužo į šipulėlius...
- Gulbė... Mano Baltoji Deivė... Koks liūdnas Gulbės likimas, – vos sulaikė ašaras Vilhelmas.
- Buvo pagrobta ir jūsų stebuklingoji lazda... – tęsė pasakojimą Žaltys.
- Negali būti! – griebėsi už širdies žiniuonis.
- Nurimkite, – aš ją išgelbėjau – atkvojau iš Slogiaus ir jo šutvės – ji vėl su jumis, – pranešė gerą žinią Žaltys, rodydama Asklepijo lazdą. – Tik aš pats sunkiai sužeistas, Dieglys iš pasalų užnuodytu kardu įdūrė...

Žaltys Longisima jau sunkiai kvėpavo, bet iš paskutinių jėgų dar šiuru šiuru prišliaužė prie Asklepijo lazdos, ją apšivijo, užmerkė akis... ir liko amžiams – kaip vaistų ir sveikatos simbolis.

– Tu ir vėl mane išgelbėjai, išsaugojai stebuklingą lazdą, kuri mums suteikia stiprybės ir išminties... – su ašaromis akyse tarė Vilhelmas, pasilenkęs prie savo draugo.

Kitą rytą Provizorius Vilhelmas, Oskaras Širdelė, Apolonija Žiedė ir visos gerosios vaistinės atsisveikino su Gulbe ir vietoj jos pakabino dvi sujungtas širdeles – kaip rūpesčio, šilumos, atjautos, pagalbos, meilės iš širdies į širdį simbolį. Šalia jamžino Žalčio Longisima atminimą – pritvirtino Asklepijo lazda su aplink ją apsivijusiu Žalčiu.

Savo vaistinę-Sveikatos Tvirtovę, nugalėjusią kovą su Ligomis, Provizorius Vilhelmas pavadino „Gintarine vaistine“ ir ant durų užrašė: „Mums gera jumis rūpintis.“

Pabaiga

Nekrošiūtė-Daukšienė I.

Provizorius Vilhelmas, arba „Gintarinei vaistinei“ gera jumis rūpintis. Vaikams. Informacijos vadybos agentūra. 2015, 40 psl.

ISBN 978-9955-9979-4-8

Tai edukacinė pasaka vaikams apie vaistinę, apie išmintingąjį vaistų tyrėją ir išradėją Provizorių Vilhelmą, kuris gamtos sveikatos paslaptis-receptus sužino bendraudamas su gyvūnais: žvėrimis, paukščiais, iškoduodamas paslaptis, slypinčias Baltijos gintare. Pasak Vilhelmo, „žmogus – tai gamtos dalis, ir tik gamta žino, kaip jį išgydyti... Todėl reikia atsigręžti į gamtą ir semtis iš jos išminties.“ Veiksmas vyksta prieš daugelį metų pajūryje, kur sename mediniame name įkurta Vaistinė su vaistažolių sodu. Pagrindiniai pasakos herojai: Provizorius Vilhelmas, jo ištikimas draugas Žaltys Longisima, Vilhelmo sūnus Oskaras Širdelė ir duktė Apolonija Žiedė nugali kovą prieš miestelį užpuolusius Ligos.

Pasaka remiasi „Gintarinės vaistinės“ istorija, jos dabartiniu šūkiu: „Mums gera jumis rūpintis“. Pasakoje galima išvystyti panašumų su senąja Palangos vaistine, kuri vėliau ir buvo prijungta prie „Gintarinės vaistinės“ tinklo.

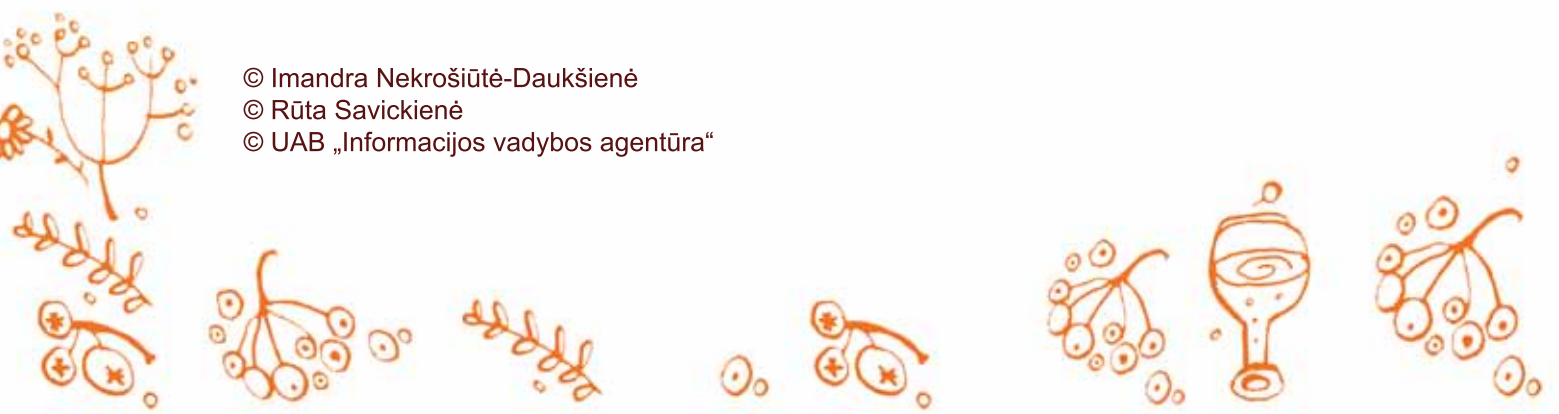

Tai septintoji autorės knygelė vaikams.
Pasaką iliustravo dailininkė Rūta Savickienė.

UDK 821.172-93
Ne85

Dailininkė Rūta Savickienė
Dizainerė ir viršelio antspaudo autorė Eglė Šablevičiūtė-Gaigalienė
Kalbos redaktorė Eglė Nešukaitytė

Išleido UAB „Informacijos vadybos agentūra“ pagal UAB „Gintarinė vaistinė“ užsakymą™

© Imandra Nekrošiūtė-Daukšienė
© Rūta Savickienė
© UAB „Informacijos vadybos agentūra“

ISBN 9789955997948

9 789955 997948